

ارزیابی ساخت مجتمع فرهنگی منطبق با اصول بازآفرینی شهری در ارومیه (به روش تحلیل سلسله مراتبی فازی)

کیوان نائم^{۱*}

۱- دانشجوی دوره کارشناسی ارشد مهندسی معماری، آذربایجان شرقی هریس، keyvan.naem@gmail.com

چکیده

فرهنگ هر شهر در نگاه اول، در بافت شهری نموده یافته و بر مردم بومی و گردشگران تاثیر می گذارد. امروزه ارتقاء سطح فرهنگی شهر و شهروندان با تکیه بر اصول شهرسازی و بازآفرینی شهری، برنامه ریزی می شود. یکی از روش های فرهنگ محور در بازآفرینی شهری، ساخت مجتمع های فرهنگی می باشد. در این تحقیق، با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی فازی، شاخص های فرهنگی موثر بر ساخت مجتمع فرهنگی بر اساس اصول بازآفرینی شهری در قالب ۱۴ مولفه، شناسایی و رتبه بندی گردید. سپس با ارزیابی ۴ نقطه پیشنهادی در شهر ارومیه، بر اساس نظر خبرگان، محوطه یادگان لشگر ۶۴ ارومیه واقع در خیابان امام به عنوان بهترین موقعیت شناسایی گردید.

واژه های کلیدی: ساخت، مجتمع فرهنگی، بازآفرینی شهری، ارومیه.

۱- مقدمه

باز آفرینی با بررسی موقعیت، شرایط محیطی، اجتماعی- فرهنگی و اقتصادی به تجدید حیات مکان هایی می پردازد که کارایی لازم را ندارند، همچنین به نحوی که احیای کالبدی و عملکردی توامان به وقوع بپیوندد و باعث افزایش کیفیت های محیطی گردد. یکی از عوامل موثر بر کیفیت زندگی در محیط شهری، رفاه فرهنگی می باشد. در واقع ساختار فرهنگ در یک چارچوب توسعه اجتماعی و شهری، نقش فرهنگ را در بازآفرینی شهری، ارتقا می دهد. بازآفرینی مبتنی بر فرهنگ، با فعالیت های فرهنگی متعارف و تاثیر مثبت فرهنگ بر شرایط اجتماعی، اقتصادی و شهری مرتبط است.

بافت های فرسوده به دلیل مشکلات و محدودیت هایی همچون ناهمخوانی کالبدی و فعالیتی، وجود عناصر ناهمخوان شهری و کمبود سرانه برخی کاربری های فرهنگی، موجب کاهش اهمیت و ارزش بافت هویت ساز شهری، جابجایی های جمعیتی و عدم تعلق حس به مکان و فضا شده (پور احمد، حبیبی و کشاورز، ۱۳۸۹: ۷۴) و زمینه های لازم را برای آسیب های اجتماعی فراهم کرده است (عسگری تفرشی و همکاران، ۱۳۸۹: ۴۰؛ تیموری و همکاران، ۱۳۸۹: ۲؛ به نقل از احمدپور و همکاران، ۱۳۹۴). از این رو، رویکردهای مداخله گرایانه ای همچون بازآفرینی رویکردی نو برای تولید سازمان فضایی منطبق بر شرایط تازه و ویژگی های نو که همگی در ایجاد روابط شهری جدید و بازتعریف روابط شهری کهن یا موجود موثر افتد (McDonald Maly & Maliene، ۲۰۰۹: ۵۰؛ به نقل از احمدپور و همکاران، ۱۳۹۴)، و موجب تعالی فرهنگ و گسترش رفاه فرهنگی گردد.